

2. קובה. איש המחותרת

בכלות ידעת מופתית הכריז הצאר הקדוש מלחמה על היפאנים. האסיא חים הבזויים היכו את הרוסים שוק על ירך. בעזרת המעצמות הגדולות כמו על רוסיה כניעה מחפירה (ראה קאריקטורה). תבוסה זו נתנה דחיפה עצומה למהפכה. בכל רחבי רוסיה אורגנו מרידות. בפטרסבורג עלה לגדולה צעיר יהודי שקרא לעצמו טרוצקי, רכש שם עולם. אותה שעה היה סטאלין פעיל מחותרת בלתי ידוע. "קובה" בפי ידידיו. אולם ב אותו זמן נפל עליו מבטו של לנין, שלא מכבר נפרד מחבריו המתונים, ה"מנשיקים", שדרשו להקים מפלגה גה דימוקרטית. לנין, מנהיג ה"בול-שביקים", רצה במפלגה אחת: צבא מחתרת מאורגן וממושפע, שלא יהיה תלוי בתמונים, אלא יכפה עליהם את רצונו. טרוצקי לא רצה להיכנע לדיקטטורה של לנין, נפרד ממנו. סטאלין, איש המעשה שלא התעניין בתיאוריה, הצטרף ללנין בכל לבו. בין מאסר למאסר עשה את שליחותו של לנין הגולה, שקרא לו "הגיאורגי הנפלא", העריך מאוד את סקחותו ה מעשית, חסרת הפיקפוקים. "קובה"

עזר לארגן התנכלויות לשם "החרמת" כספים לטובת המחותרת, ברח כמה פעמים מסיביר, הפך בשנת 1912 חבר הוועד המרכזי של המפלגה הבולשביקית. לא היה זה תפקיד נוח למלא, אך לסטאלין הצעיר נתן את נסיונו הראשון במנהיגות ושליטה על אחרים. שנים אלה של חיי מחתרת חיטלו אותו במידה רבה לתפקידים שהיה עתיד למלא תוך שנים מעטות.

1. הנער סוסו מרד בצאר

רוסיה היתה אימפריה אדירה. אירופה כולה פחדה מפני עוצמתה. אולם כוחה היה רדום וכוּל. הצאר הקדוש קיים משטר של עריצות אדוקה ומפגרת. סמלי המשטר היו מיגדלי הבצל של כנפיות. השלטון דיכא את המעוסים הלאומיים. אחד מבני המיעוטים היה יוסף, בנו של הסנדלר-האיכר ויסאירון דבוגאשווילי, גיאורגי מדרום קוקאז. אמא קראה לו "סוסו", שלחה אותו ללמוד בסמינר לכמרים, כי הכמורה היתה הדרך היחידה בה יכול צעיר עני לעלות בסולם החברתי. אולם סוסו מרד במשטר הצאר. היתה זאת מרידה לאומית טהורה, אלא שכמו בכל רוסיה, התקשרה מרידה זו של המעוטים המדוכאים בסנטימנט סוציאליסטי. כי הסוציאליסטים הבטיחו חופש למעוטים, קדמה לבני-עניים.

4. המהפכה הגדולה

בפברואר 1917 שוחרר סטאלין. המהפכה הגדולה פרצה. המוני הבירה הרעבים, בעזרת החיילים שלא רצו לצאת לחזית, גרשו את הצאר. ממשלה סוציאליסטית מתונה תפסה את השלטון. היא רצתה להמשיך במלחמה נגד הגרמנים. גם סטאלין, המנהיג הבולשביקי הראשון שהגיע לפטרסבורג, קבע את קו המפלגה בעתון פרבדה. תמך בדרישה לאומית זו. אולם לנין חזר לארץ, גוף קשות בסטאלין, תבע "שלום מיי!" הודות לסיסמא זו חולל באוקטובר את המהפכה השנייה. בעזרת טרוצקי, שהפך עתה עוזרו הראשי (לאחר שלגין כינה אותו בשם "חורר" ו"יהודה איש-קריות הקטן"). סטאלין מילא תפקיד צנוע, לא נודע כלל ברבים. גם רוב מנהיגי המפלגה הקומוניסטית לא הביטו עליו כאחד המיועדים להגיע רחוק בשורות המפלגה.

3. המלחמה פורצת

כדי להחליש את מתחרתו, הקיסר האוסטרי, גרם הצאר הרוסי למלחמת העולם הראשונה. מיטב הנוער הרוסי נהר לשדות הקטל, שם נפל קרבן לחוסר היעילות של המשטר ולטפשות הגנרלים. אותה שעה ישב סוסו-קובה, שהחל קורא לעצמו "סטאלין", ב גלות סיביר. הפעם הושיבו אותו במקום שאין ממנו אפשרות בריחה, לאחר שנודע למשטרה מפי מאמאלינובסקי, חבר-פרלמנט בולשביקי שעבד למען הבולשת, כי סטאלין הוא המפקח בשם לנין על חברי המפלגה בפרלמנט. הפעם ישב סטאלין 4 שנים, עד למהפכת פברואר.

